

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto
b 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami
er s »Kazipotom« ob novem letu vrad po pošti pre-
amana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6:00
pol leta 6 » 60 » » 3:30
četrt leta 3 » 40 » » 1:70
Posamične številke stanejo 10 yini.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
av. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.
Isak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah
pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na-
ročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah, če
iskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka
vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora.
— Reklame in spisi v uredniškem delu 15. kr. vrsta.
— Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako od-
govornost.

SOČA

»Vse za emiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se
nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v
tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse
leto 3 K 20 h ali gld. 1:80.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Solski ulici,
Jellersitz v Nunski ulici in v Koronski ulici št. 22;
— v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della
Caserna.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

I. shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu.

(Izvirno poročilo.)

Narodno-radikalna struja, ki se je
pred štirimi leti pojavila med našimi
akademiki, je imela dne 6., 7. in 8. t. m.
svoj prvi shod v Trstu, kojega obširni
program smo tudi mi priobčili. Prihi-
telo je na ta shod okoli 120 slovenskih
in 30 čeških akademikov, članov »Svaza
češko slovanskega studentstva«: bilo je
pa zastopano tudi hrvatsko, srbsko in
malorusko dijaštvo.

Brzojavne pozdrave so poslali
shodu med drugimi dr. Chodounský,
dr. Hráský, Stjepan Radić, župan Hri-
bar, dr. Triller, uredništvo »Domovine«,
dr. Laginja, Postojnski »Sokol«, Po-
stojnski tržani, Bralno društvo v Dole-
njem Logatcu, »Slovenski Jug« v Bel-
gradu, Srpsko akad. društvo »Zora«,
Mozirski »Sokol« in »Čitalnica« ter »Na-
rodni Jednota Pošumavská« v Pragi.
Na predvečer shoda je predaval phil.
Grošelj tržaškemu mnogoštevilno zbra-
nemu občinstvu o našem pesniku —
velikanu Prešernu. Da je bilo to pre-
davanje v vsakem oziru dovršeno, priča
dovolj predavateljevo ime in pa navdu-
šenje in priznanje, ki ga je dosegel
med zbranim občinstvom.

Otvoril je shod predsednik »Pro-
svete« vet. A. Ribnikar, ki je na
kratko podal zgodovino narodno-radi-
kalnega gibanja med slovenskim dija-
štvom. Predsednikom je bil izvoljen iur.
Gregor Žerjav. Zahvalivši se za po-
sebno čast, ki se mu je izkazala s to
izvolitvijo, pozdravil je v prvi vrsti
»Svaz českoslovanskega studentstva«
kot nekakega soprireditelja tega shoda.
Konstatira, da danes češko in sloven-
sko dijaštvo lahko govori med seboj
vsako v svojem jeziku. Zaslugo zato
gre pripisovati današnjemu stremljenju
v Prago, pa tudi narodnoradikalni struji,
ki je vedno iskala stika s češkim dija-

štvom. Pozdravlja jugoslovansko in
malorusko dijaštvo. Naglašja, da dru-
štvo neče biti privesek kake politične
stranke, da dijaštvo ne potrebuje va-
ruhov, neče sužnjiti političnim strankam,
potrebuje pa jako nujno starejših pri-
jateljev, ter je nato pozdravil dr. Ri-
bača, dr. Tumo in navzoče dame. »Naš
program«, dejal je, »je v delu«. Obšir-
nemu in raznovrstnemu programu, ko-
jega neizvedljivost se je očitala posebno
od nemške strani, je vzrok to, da je ta
shod prvi. Pred vsem je dolžnost dija-
štva, da manifestuje za slovensko vse-
učilišče. Govoreč o posameznih točkah
programa omenja, da je bilo narodno-
radikalno dijaštvo ono, ki je pripomoglo
ideji ljudske izobrazbe v našem javnem
mnenju do zmage. Ako se bode na
shodu zopet razpravljalo o tem, znači,
da gre dijaštvo preko zmage v javnem
mnenju do dela. Odsek za dijaško iz-
obrazbo pa pokaže, da stoji slovenski
dijak kulturno in нравno višje nego n.
pr. nemško dijaštvo. Da pa misli na-
rodno-radikalno dijaštvo resno, kaže
požrtvovalnost, s kojo so tako mnogo-
številno prihiteli na shod.

Podpredsednikoma sta bila izvo-
ljena phil. Kramer in iur. Medvež.

Dr. Rybač pozdravlja dijaštvo v
imenu društva »Narodni dom«, ki je
drage volje dijaštvu, zbranemu pri na-
rodnem delu, odprlo svoja vrata. Nava-
jajoč, da za Dalmacijo ne veljajo več
besede našega pesnika »Buči, buči morje
adrijansko, nekdaj bilo si slovansko«,
ker se je ista že popolnoma emancipi-
rala tujega vpliva, in da tudi za Istro
v doglednem času ne bodo več veljale
te besede, dokazuje na podlagi uradne
statistike nazadovanje slovenskega življa
v Trstu. Statistika je sicer naravnost
sleparška; kaže pa vendar, da pada
naš vpliv na tržaškem ozemlju. Temu
je treba nujne odpomoči, da ohranimo
vsaj to, kar smo imeli. In ker je dija-
štvo svoj shod priredilo v Trstu in opo-
zorilo na veliko nevarnost, ki preti
Trstu, ako ne bomo napeli vse sile

za obrambo Slovenstva v tej najvaž-
nejši postojanki za nas, želi shodu naj-
boljšega vspeha.

O vprašanju slovenskega vseučili-
šča je predaval iur. Premrl. Ome-
njajoč uvodoma, da se je dijaštvo iz-
ključilo iz vseučiliškega odseka, ker je
dala »Omladina« prostora člankom dr.
Tume, ki so govorili za to, da je Trst
edino pripraven za slovensko univerzo,
razpravljaj je podrobno o opravičenosti
zahteve po slovenskem vseučilišču in o
stanju tega vprašanja, pobijal ugovore
nasprotnikov ter ožigosal razmere na
naših nemških vseučiliščih in postopa-
nje vlade. Ves naš boj se mora danes
koncentrirati v prvi vrsti v tem, da do-
bimo slovenske srednje šole; kajti brez
teh ne dobimo univerze. Kdor se bo-
juje za slovenske srednje šole, se bo-
juje tudi za slovensko univerzo. Glede
krajja, kjer naj bi stala slovenska uni-
verza, se je izjavil proti nazorom dr.
Tume ter se je postavil na stališče, da
je za to edino le Ljubljana pripravno
mesto, in da moramo biti Slovenci v
tem oziru popolnoma edini, da ne za-
bredemo tje, kamor so danes zabredli
Lahi.

Protestiral je odločno proti temu,
da bi se ustanovila laška univerza v
Trstu; kajti Trsta Slovenci ne smemo
žrtvovati pod nobeno ceno. Kritiziral je
ostro izjavo ministra Hartla, posebno v
onem delu, kjer govori o nemških pre-
davanjih na slovenskem vseučilišču.
Konečno pa je naglašal, da je za uni-
verzo treba dela, za delo pa časa. Časa
je bilo dovolj, dela premalo. Treba je
ustvarjati predpogoje za univerzo, in v
prvi vrsti je potrebno, da se čimveč
zmožnih akademikov posveti profesor-
ski karijeri. Dolžnost vsakogar je, da
po svojih močeh skrbi za odpravo vseh
ovir. Na to se je sprejela tozadevna re-
solucija: (Glej spodaj resolucije!)

K nastopnim trem točkam dnevnega
reda je prvi predaval phil. Ros to h a r
o poedincu in skupini, etiki, veri, zna-
nosti. Človek je socialno bitje, njegova

narava zahteva socialne družbe. So-
cijalna družba je prvi pogoj za obsta-
nek posameznika. Vstrajnost življenja
je vsakemu človeku inherentna in zato
jo imenujemo inherentni interes. Vsak
zdrav organizem bo vedel najprej uva-
ževati svoj lastni obstoj. Organizmu pa
je lastna tendenca rasti tudi čez mero
individualnosti. Rodijo se takozvani
drugi »jaz«-i. Primer: ljubezen matere
do otroka. Sekundarni interesi rastejo,
čimbolj se razvija kultura. Le v med-
sebojnih odnosajih temelji etično nazi-
ranje, ki je močnejše, nego vse dogma-
tične grožnje. Pravi vir vsega spoznanja
je človeški razum. Ta pa ima stalno so-
vražnico v dogmatizmu. Slepa vera v
dogme je celo dovela do tega, da se je
postavilo načelo, da je dvojna resnica
mogoča. Religija pa je v svojem bi-
stvu vedno bila in ostane zadeva poe-
dinca in začenja še le tam, kjer se zna-
nost neha. Zato je dolžnost vsakogar
delati na to, da zavlada v vprašanju
verstva svoboda prepričanja.

Jur. Žerjav je predaval o evolu-
ciji, načelu dela in samopomoči. Ute-
meljil je optimistično svetovno naziranje.
Pesimisti odklanjajo naziranje, da ra-
steta kultura in нравnost, in ž njima
civilizacija. S temi je boj končan. Kul-
tura raste, zmaga socialne ideje pa
vede tudi do zmage нравnosti. Posa-
meznik in družba sta sposobna delati
zavestno drug za drugega. Uravnajmo
vsled tega sebe in družbo tako, da se
bode iz njih kazala energična delavnost.
Kot načelo bodi samopomoč. K
socialnemu momentu »pomoč« stopi
individualen moment. Družba navajaj
posameznika, da veruje v lastno silo.
Pogoj samopomoči je poznati svoj po-
ložaj in imeti smotre. Poznati moramo
sebe in celoto, iz katere smo vzrastli;
temu pridružujmo ideal: najvišja po-
vzdiga sebe in družbe. To načelo, ki
ga najdemo za nacionalno celoto prav
evidentno formulirano v geslu »iz naroda
— za narod«, moremo opravičeno ime-
novati radikalizem, kakor je naša struja.

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Vendar se ta poroka nikdar ne izvrši,« pravi Beauchamp;
»kralj ga lahko napravi pačrom, kakor ga je napravil baronom,
toda nikdar ne more iz njega napraviti plemiča, in grof Mor-
cerf je prearistokratska sablja, da bi privolil zaradi dveh re-
vni milijonov v tako mesalijanso. Grof Morcerf se sme oženiti
samo s kako markizo.«

»Dva milijona! To je vendar lep denar,« odvrne Morcerf.

»To je kapital, s katerim je lahko ustanoviti gledališče
na boulevardu ali železnico, ki bi vezala jardin des Plantes in
Rápée.«

»Pustite ga, naj govori,« pravi Debay malomarno, »in
oženite se! Vi se oženite v znamenju mošnje, ali ni res? Kaj
vas torej briga? Boljše, da stoji na tem znamenju grb manj in
ničla več; v svojem grbu imate sedem merlet*): od teh daste
tri svoji ženi, in vedno imate še štiri. To je jedna več, kakor
jih je imel vojvoda Guise, ki je postal skoro francoski kralj in
katerega bratranec je bil nemški cesar.«

»Pri moji duši, mislil bi, da imate prav, Lucien,« odvrne
Albert raztreseno.

»Gotovo! Sicer pa je vsak milijonar plemenit kakor ba-
stard, to se pravi, da je lahko.«

»Est, ne govorite tako, Debray,« odvrne smehljaje Beau-
champ, »kajti tukaj je Château-Renand, ki vas odvadi vaše ma-
nije za paradokse s tem, da vam zabode skozi telo meč svojega
prednika, imenovan Renand de Montauban.«

*) V heraklidi ptiči brez nog in brez kljunov.

»Tedad izgubi svoje plemstvo,« odvrne Lucien, »kajti jaz
sem nizek, zelo nizek.«

»Krasno!« vsklikne Beauchamp, »ministerstvo poje Be-
rangerove pesmi; kam vendar pridemo, moj Bog?«

»Gospod Château-Renand! Gospod Maksimilijan Morrel!«
naznani komornik, imenuje dva nova gosta.

»Torej smo polnoštevilni,« pravi Beauchamp. »Zdaj bomo
torej končno zajutrekovali, kajti če se ne motim, ste pričako-
vali samo še dve osebi, Albert?«

»Morrel!« zamrmra Albert presenečeno. »Morrel kdo je to?«

Toda predno še konča, zgrabi njegovo roko gospod Châ-
teau-Renand, lep tridesetleten mož, plemič od temena do peta.

»Dovolite mi, moj ljubi,« pravi, »da vam predstavim ka-
pitana spahijev, gospoda Maksimilijana Morrela, svojega prija-
telja in rešitelja. Sicer pa se mož priporoča najboljšje sam. Po-
zdravite mojega junaka, grof.«

In plemič stopi na stran, da napravi prostor veliki in
lepi postavi mladega moža z bistrim pogledom in črnimi brki,
katerega so videli naši čitatelji v Marseilleu ob tako dramatič-
nem dogodku, da se ga gotovo spominjajo. Bogata, pol fran-
coska, pol orientalska uniforma, ki mu je pristojala izvanredno
lepo, je oblačila njegovo močno postavo, in široka prsa mu je
dičil red častne Legije.

Mladi častnik se pokloni z najuljudnejšo eleganco. Morrel
je bil močan in zato v vsaki svoji kretnji graciozen.

»Gospod,« pravi Albert z ljubeznivo uljudnostjo, »gospod
baron Château-Renand je vedel že naprej, kako zelo me bode
veselilo, seznaniti se z vami. Kakor ste njegov prijatelj, go-
spod, bodite tudi naš.«

»Zelo lepo,« pravi Château-Renand, »in želite si, moj
ljubi grof, da bi storil v slučaju potrebe za vas isto, kar je
storil za me.«

»In kaj je storil?« vpraša Albert.

»O,« pravi Morrel, »o tem ni vredno govoriti, gospod
pretirava.«

»Kako,« pravi Chateau-Renand, »o tem ni vredno govo-
riti? Življenje ni vredno, da bi govorili o njem?... Resnično,
kar pravite, je prefilozofično, moj ljubi gospod Morrel... To
velja pač lahko za vas, ki izpostavljate svoje življenje vsak
dan, a ne za me, ki ga izpostavljam samo enkrat slučajno...«

»Iz vsega, kar pravite, baron, se da sklepati, da vam je
gospod kapitan Morrel rešil življenje.«

»O moj Bog, da, in čisto pošteno,« odvrne Chateau-Renand.

»In ob kateri priliki?« vpraša Beauchamp.

»Beauchamp, prijatelj moj, znano vam je, da umiram la-
kote,« pravi Debray, »ne dajte nam torej še pripovedovati
povestij.«

»Prav,« pravi Beauchamp, »a jaz vendar ne branim, da
bi šli k mizi... Chateau-Renand nam pove to pri mizi.«

»Gospodje,« pravi Morcerf, »ura je šele četrta, najst,
in veste, da pričakujemo še jednega gosta.«

»O, to je res, diplomata,« odvrne Debray.

»Diplomata ali koga drugega; kaj je, ne vem, kar vem, je to,
da sem mu poveril jaz sam neko poslanstvo, katero je izvršil v
moje tako veliko zadovoljstvo, da če bi bil kralj, da bi ga bil
imenoval vitezom vseh svojih redov in če bi mu imel podeliti
zlato runo in red hlačnega traku zajedno.«

»Če torej še ne sedemo k mizi,« pravi Debray, »si na-
ljite kozarec xeresa, kakor smo storili mi, in pripovedujte,
baron.«

»Vsi veste, da mi je prišlo na misel, potovati v Afriko.«
»To je pot, ki so vam jo zaznamovali že vaši predniki,
moj ljubi Chateau-Renand,« odvrne Morcerf uljudno.

Iur. Ušlaker je znanstveno utemeljil narodnostno gibanje ter dokazal, da je narodno delo civilizatorično delo. S tega stališča je obsodil kozmopoliti- zem kot proticivilizatorično stremljenje. So pa mednarodni interesi: n. pr. znanstveni, socijalni, ekonomični in tudi politični, in ako hoče narod te interese doseči brez škode za se, je to v obče hvalevredno. Ako pa je n. pr. slovenski delavec manj zaveden, kakor laški ali nemški, imata on in naš narod večjo izgubo, kakor razredni interes.

V debati je phil. Grošelj dokazal, da je etika produkt človeške družbe, na podlagi dokazov iz zgodovine in geografije. Aprioristična metoda v znanstvu, ki se je poslužuje konfesije, je popolnoma nevzdržljiva. Vsa človeška zgodovina kaže na vedno retrado religije pred empirično znanostjo.

Pri seji odseka za materijelno stanje slovenskega dijaštva, ki se je vršila 6. popoldan pod predsedstvom phil. Kramerja, so predavali phil. Kadunc (Praga), phil. Leskovec (Gradeo) in phil. Habé (Dunaj) o gmotnem stanju slovenskega dijaštva v posameznih vseučiliških mestih. Iz vseh treh predavanj je razvideti, da je velika večina slovenskega dijaštva popolnoma navezana na podpore, in da je položaj mnogih naravnost obupen in vse prej, nego zavidanja vreden. Pri debati sta phil. Grošelj in iur. Žerjav navedla več slučajev, ki jasno kažejo, kako klerikalci s podporami kupujejo prepričanje dijakov. Dr. Tuma pa je glede na to, da so se poročevalci izrazili neugodno o posojilih, priporočal brezobrestna posojila kot prav primeren način podpiranja. Le to ni prav, da se taka posojila ne vračajo. Po nekaterih opazkah phil. Grošelja in iur. Žerjava se je nato sklenilo predložiti plenarnemu zborovanju tozadevno resolucijo: (Glej spodej!)

Sledil je razgovor o izbiro poklica, pri katerem je iur. Premrl predložil zborovalcem tiskano statistično tabelo akademiške inteligence na Kranjskem po narodnosti. Na podlagi iste in na podlagi statističnih podatkov s Spodnje Štajerske je potem nasvetoval, katerim poklicom naj se danes slovensko dijaštvo v prvi vrsti posveča. Za Primorsko je navedel enake statistične podatke dr. Rybář ter priporočal, da več Slovencev stopi v uradniško službo. Ob enem je priporočal učenje italijanščine. Ko je še dr. Tuma omenil pospanje primorskih šolskih oblastij pri imenovanjih profesorjev, se je h gornji resoluciji dodala še druga. (Glej spodej!)

Koj za tem odsekom je zboroval odsek za ljudsko izobrazbo pod pred-

sedstvom iur. Medveža. Phil. Breznik je predaval obširno o ljudskem knjižništvu ter povdarjal potrebo reforme društvenih knjižnic in vodnika za knjižnice. Ta poslednji naj bi bil nekaka poljudna slovstvena zgodovina. Ob enem je priporočal, da se ustanavlja čimveč stalnih ljudskih knjižnic, potujoče naj se ustanavljajo le tam, kjer drugih ni mogoče. Sledila sta referata iur. Šorli-ja in vet. Ribnikarja o delovanju »Adrije« in »Prosvete«. O 4. točki dnevnega reda tega odseka je poročal 7. zjutraj namesto zadržanega iur. Zdolška iur. Premrl. Razložil je pomen poljudnih predavanj za izobrazbo našega ljudstva. Vidimo drugodi vspehe predavanj, in tuji narodi nam služijo lahko za vzorec. Ne smemo pa snovati še pri nas kakih ljudskih univerz, kakor jih imajo drugod. Pri nas moramo pričeti še le z ljudskimi srednjimi in meščanskimi šolami; kajti pri nas gre le za nadaljevanje ljudske šole. Takrat se je raznih drugih vprašanj, tikajočih se predavateljev, snovi, krajev i. t. d. ter konečno priporočal: Več med ljudstvo, manj med meščanstvo. Phil. Grošelj je na ta zadnji nasvet reagiral, češ, naša inteligenca je še manj inteligentna kot naše priprosto ljudstvo, in da so predavanja za naše meščanstvo najmanj tako koristna, kakor za ljudstvo. Postavil pa je tudi klerikalno dijaštvo v »Slov. dijaški Zvezi« za vzgled, kako se ne sme predavati ter naštel nekaj duhtečih cvetk iz predavanj dveh »Daničarjev«. Po nekaterih nasvetih dr. Tume in vet. Ribnikarja sklene se predložiti plenarnemu zborovanju tozadevne resolucije. (Glej spodej!)

(Konec pride.)

Resolucije velikega ljudskega shoda dne 8. kimovca 1905. v Trstu.

I.

Slovinci, zbrani na velikem ljudskem shodu v »Narodnem domu« v Trstu, nujno zahtevajo, da c. kr. namestništvo nemudoma izda odredbo, da mora mestni svet tržaški v mestu s a m e m ustanoviti ljudske šole s slovenskim učenim jezikom in to uvažuje, da izreka razsodba c. kr. upravnega sodišča z dne 7. X. 1904. št. 10.471, da je rešiti samo se vprašanje 1) ali je na okoliških šolah še prostora za oiroke tržaškega mesta 2) ali posebne krajevne razmere ne otežujejo otrokom iz mesta, da bi polhajali šole na deželi; — končno uvažuje, da je odgovor na ti vprašanj popolnoma notoričen.

Vsako daljše zavlačevanje pomenja očitno kršenje zakonov, zlasti § 59. državnega šolskega zakona in znanega čl. XIX. drž. osn. zakona, in zato proti takemu postopanju že danes najslavnejše protestujemo.

Dokler pa se to ne zgodi ter bi se mestni svet tržaški upiral nalogu c. kr. namestništva z namenom, da še dalje zavleče ustanovitev slovenske ljudske šole, tedaj naj ukrene vlada nemudoma vse potrebno, da se taka slovenska ljudska šola ustanovi in vzdržuje na državne stroške. —

II.

Na ljudskem shodu zbrani Slovenci obsojajo od tujcev in vlade med nas zaneseni provincializem. Vsi Slovenci naj se zavedajo, da treba nastopati za vseslovenske interese in težuje enotno, —

pozivljajo slovensko časopisje, da deluje intenzivnejše v tem smislu.

Zahtevajo, da se narodi zakonito konstituirajo, da postanejo tako tudi juridične osebe z lastnimi organi. Zato se naj avstrijski državljani razdeli po narodnosti v upravne celote. Naj se da brez ozira na teritorij vsakemu narodu lastno zakonodajstvo in samouprava v vseh kulturnih in narodno-gospodarskih zadevah. V to svrhu naj se zasnujejo narodni parlamenti in upravne oblasti naj se razdele po narodnostih.

Resolucija za slovensko vseučilišče.

1. Slovansko dijaštvo, zbrano dne 6. septembra t. l. na prvem shodu narodno-radikalnega dijaštva v Trstu,

manifestira za slovensko vseučilišče v Ljubljani;

zahteva, da se reši slovensko vseučiliško vprašanje najmanj istočasno z opravičenimi vseučiliškimi zahtevami drugih avstrijskih narodov;

odklanja najodločnejše, da bi bil Trst sedež italijanskega vseučilišča.

2. Isto pozivlja vlado, da ustvari potrebne pogoje za slovensko vseučilišče in smatra za eno prvih dolžnosti slovenskega dijaštva, da se posveča po končanih visokošolskih letih nadaljni strokovno-znanstveni izobrazbi, da tako postavi zadostno število usposobljenih učnih moči za slovensko vseučilišče.

A. Resolucija odseka za dijaško izobrazbo.

1. a) Narodno radikalno dijaštvo obsoja nečuvstvo indolenco slovenskih profesorjev, ki še niso napisali slovenskih učnih knjig za srednje šole. Povdarjamo potrebo, da se slovenski srednješolski učitelji organizirajo, da zastopajo stanovske interese in gojijo slovensko srednješolsko pedagoško slovstvo. Slovenski srednješolski učitelj skušaj z visoko izobrazbo in idealno vneto paralizovati neugodni vpliv sedanjega pomanjkljivega srednješolskega sistema in malenkostnega miljeja naših srednješolskih mest. V ta namen naj goji brez strankarskih namenov tesnejega prijateljskega stika z dijaštvo izven šole,

b) opozarja javnost na škodljivost škofovih zavodov, kojih intencije nasprotujejo temeljnim principom srednješolske vzgoje,

c) zahteva, naj vlada med posameznimi predmeti srednje šole znanstveno soglasje, da

ne pobija ena stroka naukov in metode drugega, II. — priporoča slovenskim dijakom, naj premišljeno izčrpavajo vsa izobraževalna sredstva vseučiliških mest. Toplo jim nasvetuje Prago, to pa z izrecno opombo, da naj se dijaštvo potrudijo vziveti se v češke razmere in priučiti se češkemu jeziku. Opozarja na jugoslovanska vseučilišča.

3. Biti članom akademične organizacije je za dijaka nujno potrebno. Le-te pa naj se pazno izogibajo političnega strankarstva. Notranja vez jim bodi program, ki se izraža brez kršenja individualnosti v podlagah enotnega svetovnega naziranja. Narodna in socijalna ideja veže naša društva. Po načelu dela in samopomoči naj se razvijajo sile posameznika v korist celoti. Akad. društva naj delajo, da se dviga dijaštvo duševno, pravno in gmotno. O sredstvih, da se dosežejo ti nameni, izjavlja: a) društva najintenzivnejše goje strokovno in splošno izobražujoče predavateljstvo. V čitalnici naj ne manjka znanstvenih revij, knjižnica naj vsebuje znamenita dela moderne splošne znanstvene in pa tudi leposlovne literature. Prireajo naj poučne izlete.

b) Društva naj gojijo pošteno zabavo, petje, telovadbo. Srednjeveške tradicije dvojboja naj skušajo odpraviti, s tem, da skušajo vplivati na javno mnenje in uvesti poravnavo sporov. S predavanji o alkoholizmu in spolnih boleznih naj opozarjajo že absolvirane srednješolce na to nevarnost.

c) Zastopajo naj odločno gmotne interese slovenskega dijaštva v smislu resolucije odseka za gmotno stanje.

B. Resolucija gmotnega odseka.

1. Narodno radikalno dijaštvo, zbrano na svojem I. shodu v Trstu, smatra žalostne gmotne razmere za prevažen del slovenskega socijalnega vprašanja.

Slovensko posojilništvo je glavni vir, ki naj z ustanovitvijo podpornih fondov zagotovi dijakom večjih podpor. — Radikalno dijaštvo graja ostro brezvestnost onih, ki po končanih študijah brezobrestnih posojil ne vračajo, ker s tem oškodujejo podporna društva, kratijo zaupanje v dijaštvo.

Odklanjamo z zaničevanjem vsako značajno kvarljivo podporo, ki ji je namen vplivati na prepričanje.

2. Narodnoradikalno dijaštvo zahteva, da se podpore pravično regulirajo in predlaga ustanovitev osrednjega biroja, kamor naj javijo podporniki svoje podpore, in kjer morejo dobiti informacijo.

3. Glede podpornih društev želimo, da se da v njih odborih slovenskemu dijaštvu posvetovalna pravica, da se zagotovi podpora za celo leto pod pogojem, da se gmotne razmere podpiranca ne izpremenijo, ter smatramo mesečnih 10 K za podporni minimum.

4. Radikalno dijaštvo izreka »Omladini« za njeno delovanje na dijaško socijalnem polju svoje priznanje ter jo pozivlja, da nadaljuje

(Dalje v prilogi.)

„Da, toda zgodilo se ni, da bi kakor oni oprostili Kristov grob.“

„Prav imate, Beauchamp,“ pravi mladi aristokrat. „Zgodilo se je le, da bi zadovoljil svojo strast, streljati s pištolami. Kakor veste, se mi dvoboj stoji, odkar sta me dva zastopnika, katera sem si volil, prisilila, da sem jednemu svojih najboljših prijateljev prestrelil roko... namreč ubogemu Francu d'Epinau, ki ga poznate vsi.“

„O da, to je res,“ pravi Delary, „vidva sta se torej bila. Zakaj pa?“

„Vrag me vzemi, če se tega še spominjam!“ pravi Chateau-Renand. „Česar se pa spominjam čisto dobro, je to, da sem se sramoval, da bi pustil počivati talent, kakor je moj, in sem hotel svoje nove pištole, ki sem jih dobil v dar, poskusiti na Arabcih. Zato sem se namenil v Oran in se vkrcal na ladjo. Iz Orana sem prišel v Constantine, in sicer še baš pravočasno, da sem videl, kako se je opustilo obleganje. Vrnil sem se kakor drugi. Osemindeset ur sem vstrajno prenašal po dnevi dež, po noči sneg; končno je tretje jutro poginil moj konj vsled mraza. Uboga žival! Arabski konj, navajen na odejo in peč hleva, se je čutil v tujini, ko bi bil imel prenesti v Arabiji deset stopinj mraza.“

„Zato ste torej hoteli kupiti mojega angleža,“ pravi Debray; „menili ste pač, da bo ta prenašal mraz boljše kakor vaš arabec.“

„Motite se, kajti zaobljubil sem se, da se več ne vrnem v Afriko.“

„Torej se bojite?“ vpraša Beauchamp.

„Pri moji duši, da, to moram priznati,“ odvrne Chateau-Renand; „in za to imam vzrok. — Moj konj je bil torej mrtev. Svoje umikanje sem nadaljeval peš, šest Arabcev je pridirjalo k meni, da bi mi odsekali glavo, dva izmed njih sem vstrelil s svojo dvocevko, dva s svojima pištolama; toda ostala sta še dva, in jaz sem bil brez orožja. Jeden me je zgrabil za lase, ki jih zdaj zato nosim kratke, kajti človek nikdar ne ve, kaj

se mu lahko zgodi, drugi mi je zavihtel nad vratom jatagan, in čutil sem že hladno železno ostrino, ko je nameril na nju ta gospod tukaj ter vstrelil onega, ki mi je hotel odrezati glavo, s pištolo, in usmrtil drugega s sabljo. Gospod si je stavil nalogo, rešiti oni dan komu življenje, in slučaj je hotel, da sem bil jaz oni srečni človek; če kdaj obogatim, si dam napraviti od Klagmanna ali Marochettija kip Slučaja.“

„Da,“ pravi Morrel smehljaje, „bil je 5. september, to je obletnica dneva, ko je bil moj oče rešen na čudovit način; tudi praznujem ta dan vsako leto, kolikor je v mojih močeh, s kakim...“

„Junaskim činom, ali ni res?“ ga prekine Chateau-Renand. „Kratko, bil sem izvoljenec, a to še ni vse. Ko me je rešil meča, me je rešil še mraza, podarivši mi, ne polovice svojega plašča kakor sveti Martin, ampak cel plašč, in lakote s tem, da je delil z menoj, uganite, kaj!“

„Felixovo pasteto?“ vpraša Beauchamp.

„Ne, ampak svojega konja, od katerega sva snedla vsak jeden kos z veliko slastjo; to je bilo trdo.“

„Konj?“ vpraša Morcerf smeje.

„Ne, ampak doprinesiti to žrtev,“ odvrne Chateau-Renand. „Vprašajte Debraya, če bi žrtvoval svojega angleža za tujca.“

„Za tujca ne,“ odvrne Debray, „ampak morda za prijatelja.“

„Uganil sem, da bi bili moj prijatelj, gospod baron,“ pravi Morrel; „sicer sem vam imel pa že čast povedati, da sem moral, naj si bode že junastvo ali žrtev, doprinesiti ta dan usodi neki dar v povračilo za naklonjenost, ki nam jo je izkazala nekoč.“

„Ta povest, ki jo omenja gospod Morrel, je čudovita,“ nadaljuje Chateau-Renand, „in pove vam jo nekega dne, ko se seznanite natančneje. Danes skrbimo za želodec in ne za spomin. Kdaj imamo zajutrekovati, Albert?“

„Ob pol jednajstih.“

„Točno?“ vpraša Debray in potegne iz žepa svojo uro.

„O, milostno mi pač dovolite pet minut,“ pravi Morcerf, „kajti tudi jaz pričakujem rešitelja.“

„Čegavega?“

„Svojega,“ odvrne Morcerf. „Vraga, ali mislite, da mene ni mogoče rešiti prav tako kakor koga drugega in da režejo glave samo Arabci? Nas zajutrek je filantropičen, in kakor vsaj upam, bomo imeli pri svoji mizi dva dobrotnika človeštva.“

„Toda kako si pomagamo,“ pravi Debray, „ko imamo samo jedno Montyonovo darilo?“

„I no, damo ga človeku, ki ni storil ničesar, da bi ga zaslužil,“ odvrne Beauchamp. „Tako se izreže Akademija navadno iz zadrege.“

„In od kod prihaja?“ vpraša Debray. „Oprostite mi mojo trmoglavost. Vem, da ste mi že odgovorili na to vprašanje, a izrazili ste se tako nedoločno, da si dovoljujem vprašati še enkrat.“

„Resnično,“ pravi Albert, „tega sam ne vem. Ko sem ga pred tremi meseci povabil, je bil v Rimu; toda kdo ve, kod ga je ta čas vodila njegova pot?“

„In ali si morete misliti o njem, da bode točen?“ vpraša Debray.

„O njem si lahko mislim vse,“ odvrne Morcerf.

„Pazite na teh pet milostnih minut, manjkata samo še dve minuti.“

„Prav, ta čas vam povem nekaj malega o mojem gostu.“

„Oprostite,“ pravi Beauchamp, „ali je v tem, kar nam poveste, najti snov za feljton?“

„Da, gotovo,“ pravi Morcerf, „in še silno zanimiva.“

„Torej govorite, kajti zdaj vidim, da me bode v zbornici manjkalo. Moram se razvedriti.“

„Zadnji karneval sem preživel v Rimu.“

„To vemo,“ pravi Beauchamp.

„Da, toda ne veste, da so me pri tem ugrabili roparji.“

sosebnost z zbiranjem statističnih podatkov, dokler se ne oprimejo tega velevažnega dela poklicanejši faktorji.

C. Resolucija odseka za ljudsko izobrazbo.

1. Narodnoradikalno dijaštvo smatra organizirano poljudno delo med slovenskim ljudstvom najvažnejšim sredstvom za napredek na kulturnem, političnem in gospodarskem polju.

2. Ustanovljajo naj se v večjih krajih stalne ljudske knjižnice, v manjših pa potujoče kot impulz za stalne.

3. Prirejajo naj se nazorna ljudska predavanja iz vseh strok človeškega znanja.

4. Vsa društva z izobraževalno tendenco naj se reformujejo in organizirajo v tem smislu. Nujno potrebna je njihova zveza.

5. Slovenska inteligenca in akademiki naj stopijo temu gibanju na čelo.

Priporoča se akademikom snovanje ferijalnih društev za manjša okrožja, ki naj omogočajo vsakemu delovanje v gorenjem smislu.

7. Tudi avtonomne korporacije naj skrbé za gmotno stran teh teženj.

Č. Resolucija organizacijskega odseka.

Narodnoradikalno dijaštvo priporoča, da se društva narodno-radikalnih akademikov združijo v enotnejšo organizacijo, ki naj na podlagi dosedanjih organizacij skuša biti nekak izvrševalni in reprezentativni organ narodno-radikalnega dijaštva.

Naše glasilo je „Omladina“.

Popolna desrganizacija klerikalne stranke.

Po deželi kroži taka-le okrožnica:

„Velečastiti g. doktor Gregorčič! Podpisani se obračamo na Vas kot vodjo političnega društva „Sloge“ s prošnjo, da blagovolite uvaževati naše mnenje in sodbo v sedanjem žalostnem političnem življenju katoliško-narodne stranke na Goriškem ter da blagovolite na nasvetovani način poskrbeti, da se čimprej opomore naši „Katoliško-narodni stranki“ do pravega življenja in delovanja. Vsak naroden opazovalec naših razmer, slednji pravi domoljub mora priznati z žalostjo, da je naše katoliško-politično delovanje na Goriškem nezadostno, zato neuspešno ter da vzbuja resne pomisleke in opravičeno bojazen za prihodnost.

Krivo je pa temu

a) pomanjkanje delavnega središča, jasne odločene programa in le na podlagi tega mogoče krepke organizacije.

Krivo je temu

b) časopisje naše stranke, ki nikakor ne zadošča svoji nalogi.

a) Za zastopnico naše politične smeri služi dozdaj „Sloga“, ki se pa — bodimo odkritosrčni — probuja večinoma le za časovitev, sicer pa spi; pri nji pogrešamo celo vsakoletnih občnih zborov! In ker je „Sloga“, oziroma „Slogin“ odbor mrtve, se pozna nedelavnost, odrvenelost v katoliško-narodno-po-

litičnem oziru boljšanjanj po vsej deželi: boljbolj nastopa popolna desorganizacija! In kako ne?! Če je mrtvo srce — in to bi morala biti „Sloga“ po svojem bistvu — so nedelavni tudi drugi udje! Ako drže roke križem oni, ki se jim je poverilo vodstvo stranke, kako more stranka napredovati! In ali je sploh mogoče pričakovati prave srčnosti in krepke delavnosti v posamičnih skupinah po deželi, ako vidijo za resno delo sicer sposobni in vneti možje, da se poklicani voditelji ne ganejo?! — Povsod se opaža potrtost in deloma celo obup nad sedanjimi nezdravimi razmerami; javlja se boljbolj nezadovoljnost nad sedanjo mrtvoto, in vsi prayomislec, bodi izobraženi ali preprosti, težé po koreniti spremembi, zahtevajo v našem katoliško-političnem življenju vstrajnega delovanja na podlagi jasne in odločne programa.

Temu more opomoči za zdaj le „Sloga“.

1.) Skliče naj se torej čimprej „Slogin“ občni zbor, gotovo takoj po Veliki noči, in na njem naj se pred vsem začrta jasen in odločen program katoliško-narodne stranke na Goriškem, in sicer vseskozi na podlagi resolucij „Slov. kat. shoda“; program se objavi in razpošlji.

2.) „Slogin“ odbor bodi izbran iz res vnetih in delavnih moči, odločnih pristašev katoliško-narodne stranke, iz moči, ki bodo tudi v resnici delovali docela v smislu določenega programa. Pri tem naj se upošteva tudi naše mlajše moči, lajke v Gorici, ki so gotovo pripravljeni delati, kakor hitro se jih pozove v javnost.

3.) Na občnem zboru naj se imenuje tudi stalne zaupnike „Sloge“ po deželi — nekak pomožen odbor, — do katerih naj bi se „Sloga“ obračala po nasvete. Vsak tak stalen zaupnik — ako mogoče lajik, toda le povsem zanesljiv, — pa naj bi imel v svojem okrožju še posebnih svetovalnih in informacijskih tovarišev.

4.) Med letom in v potrebi naj bi se sklicevali zaupni shodi v Gorico, kjer naj bi se sploh določilo shajališče katoliško-narodne stranke.

5.) Ne smemo pa prezreti, da je v povzdigo katoliško-narodne samozvesti in v uspešno delovanje in napredek katoliško-narodne stranke neobhodno potrebno tudi — dobro — časopisje.

6.) Sedanjí glasili stranke „Gorica“ in „Prim. List“ nisti kos svoji nalogi. Preustrojiti se morata! Postaviti se morata lista v vseh prasnjih na jasno, odločno stališče, začrtano jima v jasnem in odločnem programu „Sloge“. Slednji neodločnosti in omahljivosti bodi konec!

7.) Da bosta lista res ugajala, morata biti zanimiva. In, ako se to zahteva od „Gorice“, velja to tem bolj za mnogo bolj razširjeni in bolj prepostemu ljudstvu že od časa ustanovitve namenjeni „Prim. List“, ki ima pač isto nalogo za Goriško kakor vli „Domoljub“ za Kranjsko. Radi svojih vrlin pridobiva „Domoljub“ tudi po Goriškem vedno

več naročnikov — na škodo „Prim. Lista“. Odločnost in zanimivost lista je, ki vleče in mika! Preprost slog, prepošta, umljiva beseda, krepkost izraza, kratke, jedrnaté in mnogovrstne notice, kolikor le mogoče kratka in jedrnata poročila o važnejših dogodkih iz vseh krajev dežele, življenja polni, času in razmeram primerni uvodni članki — to bodi načelo naših listov!

8.) Da se pa to doseže, treba gledati pred vsem bolj na uredništvo, treba, da dobi vsak list svojega urednika, in ti naj bodo zavedni katoliški lajki — in takih se dobi zdaj, hvala Bogu!

9.) Na občnem zboru „Sloge“ naj se pogovori z zaupniki po deželi o sodelovanju pri listih. Vsak okraj, oziroma večji kraj imej stalne dopisnike, da bo v listih zastopana vsa dežela. Dopisniki naj se moralno zavežejo, da bodo redno dopisovali; opozori naj se jih tudi na načela, da bodo res zanimivi dopisi, ter da bo vsakdo bral z veseljem in pridom.

To so naše odkritosrčne besede, ki jih je narekovala goreča ljubezen do naše svete narodne naloge. Naš namen ni podirati, ampak zidati, in zato upamo trdno, da se našega in ljudskega glasu ne presliši!

Res zanimiva okrožnica, ki potrjuje naše opetovane trditve, da dr. Gregorčič s svojimi pajdaši nima nikakega programa, kar tako jo drajsajo naprej, kakor že baš pride in kakor hoče Pajer in vlada, katerima so se klerikalci prodali, da so le zlezli na vrh. Samo za njih osebe jim je bilo, za drugi nič — odtod umevna popolna desorganizacija klerikalne stranke. Zgubavajo tla, in ker se ljudstvo in veljaki vedno bolj zavedajo nesreč, s katerimi jih je doslej obdarila klerikalna stranka, tudi popolnoma zgubijo tla. Obračun bo hud!

Klerikalci so prišli torej sami do spoznanja, da je njihova organizacija „unter dem Hund“. Le dr. Gregorčič je tako pameten, da misli, da je še vedno „na konju“.

Domače in razne novice.

Odkritje Prešernovega spomenika. — 20.000 ljudij iz raznih strani Slovenije ter raznih krajev slovanskega sveta se je udeležilo v nedeljo slavnostnega odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani. Odposlanstva, zastopniki in društva so se zbrali pred „Narodnim domom“, odkoder so odkorakali na slavnostni prostor na Marijinem trgu. Sprevod je otvoril oddelek ljubljanskega Sokola na konju. Za njim v kočijah: odposlanstvo mesta Belgrad, odposlanstvo iz Prage, zastopnik češkega vseučilišča v Pragi, češke akademije znanosti, kluba mladočeskich poslancev, odposlanstvo Zagreba, zastopnik jugoslov. akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, zastopnik ruskega vseučilišča v Petrogradu. Za gosti je svirala ljubljanska društvena godba. Za njo Sokoli iz Kranjske, Štajerske, z Goriškega, iz Trsta, Hrvatska Sokolska Zveza, vseh Sokolov okoli 400. Za Sokoli so stopala dijaška društva,

med njimi „Adrija“, učiteljska, potem razna druga društva in korporacije, srbska odposlanstva iz Beograda, društva iz Zagreba, zastopnik ameriških Slovencev, Slovencev iz Gradca, iz Sarajeva, razna druga društva; med županstvi: županstvo Bovec, Kobarid, Tolmin, Lokve, Miren, Naklo; med čitalnicami: čitalnica iz Cerkena in Sežane. Potem so sledila še razna druga društva; med njimi Prosveta iz Gorice, kolesarsko društvo iz Gorice. Med pevskimi društvi: Obilo društev iz Trsta, Nabrežina, Ladija iz Devina. Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice, itd. — Ljubljanska pevška društva so zapela pod vodstvom prof. Hubada ob spomeniku Nedvedovo kantato „Slava Prešernu“. Nato je govoril slavnostni govornik dr. Ivan Tavčar. V vznešenih besedah je slavil Prešerna, kazal na velik pomen spomenika; ko pa je padla zavesa, so zaorili „Slava“ in „Živio“-klici, z grada pa so topiči naznanjali zgodovinski trenotek. Na to je govoril prof. Peter pl. Zabolotskij, zastopnik ruskega vseučilišča v Petrogradu, slaveč Prešerna, na katerega so ponosni tudi Rusi. Ravno po njem smo se bližje seznanili. Mogočna ruska beseda je vzbudila burno ovacijo. Za njim je govoril zastopnik Belgrada podžupan Petrovič, potem praški župan dr. Srb. Vi-harna ovacija se je napravila na tribuni se nahajajočemu pesniku Jaroslavu Vrhlickemu. Govoril je še potem zagrebški župan dr. A. Mruš, nkar je vzela mestna uprava spomenik v svoje varstvo.

Župan Hribar je imel tu primeren govor. Nato so položila najrazličnejša društva vence na spomenik, med temi tudi kolesarsko društvo „Gorica“ in pevsko društvo „Ladija“ iz Devina. Društva in korporacije so potem korakale po mestu. — Pri banketu v „Nar. domu“ je govoril župan v slovenskem, češkem, ruskem in srbohrvatskem jeziku, pozdravljalje goste. Govorili so še razni drugi govorniki, dr. Triller, dr. Herold, župan Belgrada Glavinič, Gabriela Preissova, hrvatski pisatelj Ljuba pl. Babič-Gjalski itd. Komersi v „Nar. domu“, pri „Lloyd“, „Novem svetu“ in v „Iliriji“ so bili kar najbolj obiskani. Nastopili so razni govorniki. — Ljubljana je imela praznično lice, le škof s svojimi kanoniki ostentativno ni razobesil nobene zastave, kar pa je le v čast Prešernovemu spominu!

Pevsko in glasbeno društvo naznanja, da prične redni pouk za glasovir in gosli 1. oktobra t. l. V anje se prične 15. t. r. društvenih p.arih in sicer vsak dan od 10.—12. dopoldne in od 2.—3. popoldne.

Pevsko in glasbeno društvo vabi gg. pevke in gg. pevce na redne zborove vaje kakor do zdaj: g.čne pevke vsak torek in četrtek od 6.—8. in gg. pevce vsak torek in petek od 8.—9. zvečer.

Veselica v Št. Andrežu. — 17. t. m. priredi „Bralno in pevsko društvo v Št. Andrežu“ svojo običajno letno veselico s prijaznim sodelovanjem nekaterih okoličanskih bratskih

„Roparjev sploh ni,“ pravi Debray. „O, so, so, in še celo strašni, to je občudovanja vredni, meni so se zdeli zelo primerni, da vzbudijo v človeku strah.“ „Čujte, moj ljubi Albert,“ pravi Debray, „priznajte, da se je zakasnil vaš kubar, da še niso došle ostrige iz Marennesa ali Ostende in da hočete po vzgledu gospe de Maintenon nadomestiti skledo s povestjo. Povejte to, moj ljubi, mi smo dovolj dobra družba, da vam to oprostimo in bomo poslušali povest, naj bode še tako bajevna.“

„In jaz vam pravim, da je kljub vsi svoji bajevnosti resnična od začetka do konca. Roparji so me ugrabili ter me odvedli na zelo žalosten kraj, ki se imenuje katakombe svetega Sebastijana.“

„Ta kraj poznam,“ pravi Chateau-Renand. „Mene ni bilo, da bi si poiskal groznico.“

„In jaz,“ pravi Morcerf, „sem jo imel resnično. Naznanili so mi, da se lahko odkupim jetništvu s štirimi tisoči rimskih tolarjev. K nesreči sem jih imel samo petnajst sto. Bil sem na koncu svojega potovanja, in moje kreditno pismo je bilo izčrpano. Pisal sem Francu. In za Boga, čujte, Franc je bil prisoten, in lahko ga vprašate, če se lažem le za picico. Pisal sem Francu, če ne pride do šestih zjutraj s štirimi tisoči tolarjev, da bom imel deset minut po šesti uri čast, pristevati se svetim in slavnim mučenikom. In gospod Luigi Vampa, to je ime glavarja mojih roparjev, mi je zatrdil — in prosim vas, da mi to verjamete —, da bo ravnal natančno po svoji besedi.“

„Toda ali je prišel Franc s štirimi tisoči tolarjev?“ pravi Chateau-Renand. „Kaj vraga! Če se imenuje človek Franc d'Epinau ali Albert Morcerf, pač ne pride v zadrego za štiri tisoč tolarjev.“

„Ne, ampak prišel je čisto navadno brez denarja v spremstvu gosta, ki sem ga vam omenil in mislim, da vam ga lahko pokažem.“

„O, ta gospod mora biti vsekakor kak Herkul ali Perzej!“

„Ne, to je človek skoro moje rasti.“

„Oborožen do zob?“

„Pri sebi ni imel nič igle.“

„Toda pogajal se je za vašo odkupnino?“

„Rekel je glavarju dve besedi na uho, in bil sem prost.“

„In še opravičevali so se, da so vas ugrabili, ali ni res?“

pravi Beauchamp.

„Res je,“ pravi Morcerf.

„O tako! Torej je bil ta človek vsekakor Ariost?“

„Ne, to je bil čisto priprosto grof Monte-Cristo.“

„Toda kje je sploh kak grof Monte-Cristo,“ pravi Debray.

„Jaz ga ne poznam,“ pristavi Chateau-Renand s hladnokrvnostjo človeka, ki ima imena vseh evropskih plemičev v mazinu na roki. „Kje je kdo, ki pozna kakega grofa ali kak kraj tega imena?“

„Morda prihaja iz svete dežele,“ pravi Beauchamp; „mogoče je, da je bil jeden izmed njegovih prednikov lastnik Kalvarije, kakor so bili Mortemarti lastniki Mrtvega morja.“

„Oprostite, gospodje,“ pravi Maksimilijan, „toda zdi se mi, da vam lahko pomagam iz zadrege; Monte-Cristo je majhen otok, katerega ime sem slišal od pomorščakov svojega očeta; leži v Sredozemskem morju kakor atom v brezkončnosti.“

„Tako je, gospod,“ pravi Albert. „Grof je gospodar tega malega otoka, tega atoma v brezkončnosti, in vlada tam kakor kralj; grofovski naslov si je kupil pač od Toskane.“

„Torej je ta vaš grof bogat?“

„Pri moji duši, to bi mislil!“

„A meni se zdi, da se takega samo kaže.“

„Tu se motite, Dobray.“

„Jaz vas več ne razumem.“

„Ali ste čitali ‚Tisoč in eno noč‘?“

„Vraga, to je nekaj lepega!“

„Torej, ali o ljudeh, ki nastopajo tam, veste kdaj, če so bogati ali revni. Videti so kakor revni ribiči, ali ni res?“ In

smatrate jih za take, a naenkrat vam odpro kako čarobno jamo, kjer najdete zaklad, s katerim bi lahko kupili Indijo.“

„No, in?“

„In grof Monte-Cristo je tak ribič. Navadno se imenuje pomorščak Simbad in ima jamo, polno zlata.“

„In ali ste videli to jamo, Morcerf?“ vpraša Beauchamp.

„Jaz ne, ampak Franc. Toda pst! V njegovi prisotnosti ne smete ziniti o tem nič besedice. Franc je šel v njo z vezanimi očmi, in tam so mu stregli mutci in ženske, proti katerim po njegovi trditvi Kleopatrina ni nič. Toda gledé žensk si ni bil popolnoma na jasnem, ker niso vstopile, dokler ni zavžil hašiša, tako da je smatral za nje morda kipe, nastavljene okoli njega.“

Mladi možje se ozro v Morcerfa z očmi, ki hočejo reči:

„Ej, moj ljubi, ali ste zblazneli ali brižete norce z nami?“

„Resnično,“ pravi Morrel zamišljeno, „slične stvari, kakor jih je povedal gospod Morcerf, sem čul pripovedovati starega pomorščaka, ki se je imenoval Penelon.“

„O, pravi Albert, „to je sreča, da me podpira gospod Morrel. Na ta način je vrgel v moj labirint nit, zvito v klopčič.“

„Oprostite, ljubi prijatelj,“ pravi Debray, „pripovedujete nam tako neverjetne stvari...“

„Da, toda karkoli rečete, vse ne ovrže dejstva, da grof Monte-Cristo eksistira.“

„Vraga, saj eksistira ves svet, ta lepi čudež!“

„Ves svet eksistira, gotovo, toda ne v enakih razmerah. Ves svet nima črnih sužnjev, galerij kakor princ, konj po šest tisoč frankov in grških ljubic!“

„Ali ste to grško ljubico videli?“

„Da, videl in slišal. Videl v gledališču Valle, slišal nekoga dne, ko sem zajutrekoval pri grofu.“

(Dalje pride.)

društev in sicer na prostoru g. Petra Lutmana točno ob štirih popoldne s sledetimi vspešnostmi: 1. * * * Korčnica po motivih iz „Prodane neveste“, svira voj. godba. 2. F. Juvanec: Pastir, poje moški zbor iz Št. Andreža. 3. Smetana: Sketstet iz „Prodane neveste“, svira voj. godba. 4. K. Knahl: Slovan, poje moški zbor iz Mirna. 5. Nastop tamburašev iz Podgore. 6. * * * Venček narodnih pesnij, poje mešan zbor iz Št. Andreža. 7. Komičen prizor: Pot okoli sveta. 8. H. Sattner: „Za dom med bojni gromi“, pojejo pevci iz Dol. Vrtojbe. 9. Ipavec: „Bodi zdrava, domovina“, svira voj. godba. 10. E. Komel: „Pobratimija“, pojejo mešani zbori iz Št. Andreža, Pevme in „Čitalnica“ v Dol. Vrtojbi. 11. Majcen: „Potpourri slov. motivov“, svira voj. godba. 12. Igra: Putifarka. 13. Društveni ples.

Vstopnina znaša k veselici 40 v, sedeži od I.—III. vrste po 40 v, od III. vrste dalje po 20 v. Ples, kateri se vrši za ude in vabljeni goste, proti enkratnem znesku 2 K.

Iz celega vspešnega se vidi, da je dobro sestavljen. Pa tudi vrlo društvo Št. Andreško se je trudilo, da pokaže najlepše sadove svojega učenja občinstvu. Lahko trdimo, da zavzema to društvo eno najbrdnjših pozicij v naši okolici, da igra pri vseh narodnih prireditvah jako važno vlogo. Vkljub domačim homatijam, katere bomo ilustrovali o priliki, drže društveniki, kojih število se veča od dne do dne, skupaj kakor ena sama družina, izpopolnjujejo se in izobrazujejo v vsakem oziru. Zato je pa tudi naša narodna dolžnost, da podpiramo take vrle narodne delavce, da jih ukrepimo z veliko udeležbo v borbi proti vidnim in nevidnim sovražnikom, in da jim pripomoremo z malim doneskom v obliki vstopnine do lepe knjižnice; od tega neusahljivega vira izobrazbe na vasi. Zatorej v nedeljo vsi v Št. Andrež, posebno ko so bode menda nudila lepa prilika posluževati se tramvajskih vozov, ki bodo na razpolago občinstvu.

Iz Št. Andreža. — V zadnji „Soči“ je bilo sicer naznanjeno, da počastimo spomin Prešerna s kresom. To nakano smo morali opustiti, ker smo vedeli, da nam bi neke osebe celo pri takem vzvišenem slavu delale mnogo ovir. Naše društvo je na predvečer zažigalo umetne ognje in topiče. Nad vhodom društvene sobe je stal z zelenjem okinčan napis: „Slava Prešernu!“ Iz vsakega okna t. j. iz štirih oken so pa plapolale štiri dolge trobojnice. Za snopiče, katere nam je poslala „Narodna prosveta v Gorici“ in kateri se zahvaljujemo na tem mestu, so se kar trgali društveniki in marsikdo se bode naslajal doma ob lepi knjižici „Slava Prešernu“.

Zastave v proslavo Prešerna so vihrale po celi Goriški po naših trgih in vaseh. Nekateri kraji, kakor Kanal, so razobesili kar največ mogoče slovenskih zastav. Tako se je splošno na lep način proslavil znameniti dan 10. sept.

Opozorjamo na trgovino g. A. Bisalla v Gospodski ulici, ki je oznanjena danes med inserati, ter jo priporočamo slavnemu občinstvu.

Izredni občni zbor „Sokola“ v Gorici se bo vršil v torek dne 19. t. m. v hotelu „Pri zlatem jellenu“ ob 8. uri zvečer. Dnevni red: Volitov delegatov k ustanovnemu občnemu zboru „Sokolske Zveze“. Ako bi zbor ne bil sklepčen, se bo vršil drugi uro pozneje.

Pri premovanju konj v Gradišću ob Soči je dobil med drugimi denarno darilo tudi gosp. Mihael Lutman iz Sovodenj.

V Mirnu so volili včeraj župana. Kakor čujemo, je izvoljen županom — edini Lah v občini! Kaj takega v Mirnu!!

V Dornbergu se vršijo občinske volitve. „Zmagujejo“ klerikalci, ker se napredna stranka ne udeležuje volitev. Klerikalcem je zopet tu pomagala njihova zaveznica — slavna vlada!

V sanjah je skočil skozi okno drugega nadstropja. — Četovodja Jos. Brošan pri bramborskem polku je sanjal, da se nahaja v Pulju na trdnjavi Turčin, kjer je bil res poprej dlje časa na manevrih. Iz sobe tam je bilo na tla visočine samo 1 meter. Sanjalo se mu je, da čuje alarm, in v teh sanjah je skočil revež skozi okno iz drugega nadstropja. Zlomil si je desno roko, pobil po obrazu, zlomljeno ima tudi kost v stegnu. Ko je stokal na tleh, ga je slišal neki vojak, nakar so ga vzdignili s tal ter nesli v vojašnico, pozneje pa v bolnišnico. Upati je, da kljub vsej nesreči ozdravi.

Železniški most čez novo cesto pred Solkanom je položen mnogo prenizko. Tako je nizek, da večji in malo bolj obložen voz ne more skozi. Neki špediter iz Gorice je peljal s svojim vozom blago proti Solkanu, ali moral se je vr-

niti, ker pod tem mostom ne more skozi. Da, niti poštni voz ne sme naložiti raznih rečij na vrhu, kakor poprej, ker je most prenizek. Prišlo se je, da je imel poštni voz na vrhu bicikelj. Ko je vozil pod mostom, je zadrl bicikelj ob tramvoje mosta ter se ves pokvaril. Tako pač ne sme ostati; saj je ta most prava ovira cestnemu prometu! Pač čudno, da so ga položili tako nizko, ali pa da so cesto tako nerodno napravili, da je prvi precej klanca na obeh straneh mosta, in drugič je cesta preblizu mosta. To je pač velika napaka, katero pa se mora odpraviti na vsak način. Prizadeti naj se za to reč pobrigajo pravočasno,

Telovadno društvo „Solkanski Sokol“ vabi svoje člane na izvenredni občni zbor, ki se bode vršil dne 15. t. m. v prostorih g. Alojzija Mozetiča v Solkanu točno ob 7. uri zvečer. Vspored: a) Izvolitev zastopnikov za ustanovni občni zbor Sokolske zveze v Ljubljani dne 1. oktobra t. l., b) Raznosterosti.

Iz Sovodenj. — Društvo „Prosveta“ je blagovolilo poslati našemu društvu 15 izvodov knjižice „Slava Prešernu“, za kar se tem potom društvu „Nada“ iskreno zahvaljuje.

Za bodočo prvo veselico se društvo prav pridno vežba. Razum pevskega točka bode videli originalen nastop „Abesinske paradne straže“, koja je obljubila svoje sodelovanja. Kaj takega Gorica in okolica ni še videla. Užitek pri tem nastopu ne bode manjkalo, in izključeno je, da bi se zamogel nepriljubljenega smeja vzdigniti.

Obljublja se nam tudi še jedno sodelovanje iz tropičnih krajev z zelo tragikomičnim prizorom. Ako se nam posreči pogodba, jo objavimo pravočasno. Društvo „Nada“.

Mestna višja realka v Idriji. — Opozorjamo na naznanilo pričetka šolskega leta 1905/06 na tej realki, katero se nahaja med inserati.

Telovadno društvo „Prvaški Sokol“ priredi veselico v nedeljo dne 17. t. m. v Prvačini s sodelovanjem „Sokola“ iz Gorice in Solkana. Vspored: 1. Sprejem „Sokola“ iz Gorice in Solkana ob 3 uri pop. 2. Telovadba: a) proste vaje; b) vaje na orodju. 3. Ples. Začetek veselice ob 4. uri pop. Vstopnina k veselici 40 vin. Vsak plesni komad 20 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

S Trnovca pri Kobaridu. — 7. t. m. so se vršile pri nas občinske volitve. Par klerikalcev z nuncem se je veselilo že naprej sijajne zmage, posebno pa naš g. nunc, pa do sedaj se mu ni posrečil njegov načrt — dosegel je pa to, da se je zelo blamiral, ker njegov glas bil je zvržen, ker ni znal glasovati! — Res do velike časti in spoštovanja je dospel! To so mu tudi povedali občani v obraz. Rekli so mu v obraz: Kaj vi ste božji namestnik? Vi niste božji namestnik ampak z.....! — In še več drugih sličnih pozdravov je udobil pri odhodu od volitve. Lep prizor je bil, kako so ženske tega nuncu spremljale in mu čast izkazovale s tem, da so mu pesek v hrbet metale, in ga z različnimi priimki opsovale. Mi Trnovčani smo skrajno užaljeni, da se nahaja med nami takšen dušni pastir!

Ako pojde to še kaj časa tako naprej, postali bomo tudi mi gotovo Ricmajci. — Pri tej priliki prosimo prevzvišenega gosp. kneza in nadškofa, da bi čim prej tega razdražitelja iz naše občine iztrebil, ker mi smo navajeni mirnemu in složenemu življenju. Nam je ljubi brez duhovnika v miru živeti, kakor pa z duhovnikom v večnem prepiru! Sicer pa našemu nuncu že tako ni nič mar, če pride kdo v cerkev ali ne, tako se je pri neki priliki izrazil, zato pa tudi mi rečemo, da ga prav nič ne potrebujemo!! Želimo pa, da bi jo čim prej popihal dol po klancih. Seveda, ako bi se to zgodilo, kar mi želimo, bi ne bilo samo njemu neljubo, ampak celi njegovi klapji, posebno pa dobro znanemu gostilničarju, ker zgubil bi najboljšega odjemalca. Ni nobeno čudo, ako vera peša, k. ti temu je sam naš g. nunc kriv, ker nam takšne izgleda daje!

Radovedni smo, ali se bode ta človek še z naprej mešal v to, kar njega nič ne briga? Naj se le, pa še kaj drugega izve, pred vsem pa mu povemo, da se ga prav nič ne bojimo, in se ga tudi nikdar bali ne bomo! — Več občanov.

Bralno-pevsko društvo v Gabrijah pri Aldovčini vabi k veselici, katero priredi v nedeljo dne 17. septembra 1905 na dvorišču gosp. A. Nussdorferja. Vspored veselice: 1. Predsednikov nagovor. 2. Anton Medved: „Nazaj v planinski raj“, poje društveni mešan zbor. 3. S. Gregorčič: „Jestejeva prisega“, deklamacija. 4. J. Eisenhuth: „Krasni spol“, poje moški zbor iz Gaberji. 5. J. Stritar: „Orest“, monolog. 6. S. Gregorčič: „Dekletova molitev“, deklama-

macija. 7. Aljaš: „Kedaj moramo piti“, poje društveni mešan zbor. 8. Brati ne zna. Igra v enem dejanju. 9. Po veselici ples v venčkih po 1 K. Pri plesu svira godba iz Lokaven. Vstopnina k veselici 40 vin.; I. sedež v vstopnino 1 K, II. sedež z vstopnino 80 vin. Pričetek ob 3. pop. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Padla je skozi okno 21-letna življja Matilda Klavčič v Podgori ter se je poškodovala in polomila, da so jo morali prenesti v Gorico v žensko bolnišnico.

Ponesrečil. — Ko so vzdigovali pri železniškem delu v Solkanu ne tram, je prišel delavec Anton Šuligoj preblizu, vsled česar je dobil udarec na vrat, da se je zgrudil na tla. Prenesli so ga v Gorico v bolnišnico.

Nove smotilce. — Finančno ravnanje naznanja, da pridejo v promet nove smotilce „Donau“ z dnem 16. t. m. Prodajale se bodo po 2 vinarja komad.

Ples v Oslavju, kateri se je imel vršiti dne 17. t. m., je odložen za nedoločen čas in sicer radi veselice „Bralnega in pevskega društva v Št. Andrežu“.

Po vojni med Rusi in Japonci.

Ruski nameni glede Mongolije.

Londonski „Standard“ poroča iz Šangaja: V Kitajski vlada veliko vznemirjenje radi vedenja Rusije nasproti Mongoliji. Ruski agenti se hočejo sprijazniti z mongolskim knezom ter dobiti dovoljenje iz Pekinga za gradnjo železnice v Mongoliji.

Svoboda tiska na Japonskem suspendirana.

Londonski „Daily Express“ poroča iz Kobe od 8. t. m.: CesarSKI dekret, ki je bil danes objavljen, pooblašča grofa Katsuro, da zatré vse časopise, ki bi priobčevali nevarne članke za javno varnost. V Tokiju se pripravljajo, da prirede mrtvaško svečanost povodom proglašanja mira.

Tajnost mirovne pogodbe.

Poroča se iz New Jorka: Martens je odpotoval v Evropo. On ponese carju izvod mirovne pogodbe. Noče dati nikakih informacij o pogodbi ter je izjavil, da razum mirovnih pooblaščenec vesta za vsebino samo car in mikado.

Japonski notranji minister se je odpovedal.

Iz Tokija poročajo o demisiji ministra za notranje posle. Mikako pa demisije še ni sprejel. Demisija je v zvezi s sklepom miru.

Komura bolan.

Iz Newjorka poročajo, da je obolel baron Komura nenadoma na neki notranji bolezn.

Sklep miru.

10. t. m. ob 5. uri popoldne je pri neki ruski predstraži ob železnici dospel japonski parlamentar z belo zastavo, spremljan od 50 vojakov. Parlamentar je častniku, poveljniku ruske straže, ki mu je šel nasproti, oddal pismo maršala Ojame, naslovljeno na vrhnega poveljnika. V tem pismu je Ojama izrazil svoje pozdrave in častitke povodom sklepa miru in zvršetka vojne ter je prosil generala Liaeviča, naj isti odpošlje ruskega pooblaščenca v stvari premirja. Od japonske strani je kakor pooblaščenca določil generala Fukušimo ter je kakor kraj sestanka predložil postajo Šakhedsa.

Razgled po svetu.

Zadnje vesli. — Potresni sunki v Kalabriji se ponavljajo. Vesuv bluva, iz hriba Stromboli se dvigajo oblaki dima. Mrtvih je okoli 700, ranjenih 300. — Na Togovi ladji „Mikasa“ je nastal požar. Ladja se je razpočila. 600 ljudi je poginilo. Togo ni bil takrat na ladji. Japonci so baje pobili Komurovo družino. — Poroča se o dveh atentatih v Petrovem dvoru. Minister Bulygin je lahko ranjen, mrtvih in ranjenih 30. Kočija Bulyginova je razkosana.

Minister za uk in bogocastje in trgovinski minister — odstopila. — Naučni minister dr. vitez Hartel in trgovinski minister baron Call sta odstopila svojevoljno. Tem povodom sta dobila velik križ Leopoldovega reda. Ob enem je imenovan podpredsednik nižjegaavstrijskega šolskega sveta dr. Rihard baron Bienenrth seke. načelnikom v naučnem ministerstvu, seke. načelnik v ministerstvu za notranje stvari Leopold grof Aners erg je premeščen v trgovinsko ministerstvo. Obema je poverjeno vodstvo omenjenih ministerstev; ob enem sta postala tudi tajna svetnika.

Pamelen škof. — „Bud. Hirlap“ je izvedel še le nedavno za afero mostarskega škofa Bu-

conjića, ter je tem povodom odobral ukor, ki ga je Buconjić dobil iz Rima, češ, da mora Rim vendar že enkrat se postaviti proti „politiziranju“ z glagolico. Mostarski škof Buconjić pa je odposlal na ukor, ki ga je bil prejel od državnega tajnika Merry del Vala, ker se je na dan sv. Cirila in Metoda v Mostaru vršila služba božja v staroslovenskem jeziku tak le odgovor: „Jaz sem tvoj ukor vrgel v koš, ker je otročji. Škof sem že skoraj 25 let. Vem, kaj je mojemu narodu koristno, kaj škodljivo. Tvoji predniki so bili razboriti in izkušeni moške in nobeden se ni nikdar drznil me pokarati radi mojega vladanja.“

Strašen potres v Kalabriji. — V Kalabriji v južni Italiji je nastal v jutro dne 8. t. m., ob 2.55 strašanski potres ki je trajal 18 sekund. V različnih krajih, Castansaro, Monteleone, Vico, Messina, Nicasto, Stefanconi itd. je divjal potres ter razdril hiše, ki so tam precej primitivno postavljene. Radi tega je toliko človeških žrtv. Sodi se, da je potres ubil kakih 1000 oseb. Ljudstvo je seveda vse zbegano, brez strehe. Hiše so razpokane in podrte, celi kraji so pokončani. Ljudsko beži iz razvalin. Mrtvih je toliko, da jih niso mogli z lepa pokopati, marveč so ležala trupla okoli ter razširjala smrad. Vojaštvo je neumorno na delu.

Kralj Viktor Emanuel je dospel sam na kraje nesreče. Ljudstvo ga je navdušeno sprejelo. V kraju Zamorano so se porušile vse hiše. Vse je grozno razdejano.

Minister za javna dela Ferraris, ki potuje po nesrečni pokrajini, je zaukazal poyssodi deliti zdravila in denar ter je določil zdrav-nike za posamezne kraje.

Škoda se vidi vedno večja. Ljudstvo je vse preplašeno, ker se sunki ponavljajo.

Ribiči naleteli na plavajočo mino in zleteli v zrak. Iz Ližnjana pišejo pulskemu „Omnibusu“ dne 8. t. m.: Sinoči ob 8. uri na večer sta ribiči Josip Grakalić in sin izpod Ližnjana, rayno tam, kjer je bilo pred 3 leti izkrcavanje vojske povodom vaj, naletela na plavajočo mino, ki je razpršila v zrak — ladjo in človeka, ki sta zopet padla v morje, ne da bi se poškodovala, ladja pa je bila razbita. Ne vo se, ali je mina ostala od zadnjih vaj, ali jo je italijanski trabakul „Aurora“ — izgubil. Ta trabakul je namreč malo dni poprej križal v onih vodah. Toliko pa vemo, da pomorska oblast ni nič raznanila, da bi se bila kaka mina izgubila.

Ližnjan jo kakih 10 km oddaljen od Pulja. Tu se čisto vežbajo v izkrcanju morskih čet, ki bi skrivši mogle presenetiti puljske utrdbе od kopne strani. Večje take vežbe so se vršile tu pred tremi leti, katere si je ogledal tudi cesar.

Baš na onem mestu na vratih luke ližnjanske, ker je stopil pred tremi leti cesar na suho, za streljaj od brega zadelo je ribiča Josipa Grakalića in njegovega 15-letnega sina. Veslala sta krepko v mesečini v malej barčici iz luke, kar se je vzdignila s topim šumom okolu voda in treščilo ju je v globoko praznino, ki je na mah nastala pod njima, in morski vali so ju zagnili. Ostala sta nepoškodovana in s krepkimi mahi priplavala sta s precejšnim naporom iz grozne globine zopet na pomirivno površino morja.

Politična komisija je konstatirala naslednje jutro, da tak učinek ne more povzročiti le navadna dinamitna patrona kakor jih rabijo tu včasih ribiči skrivši, nego da se vrše tu resneje stvari; obvestili so takoj tudi mornarico.

600 K za striženje las. — V Luksemburgu je poklical neki bogatin brivca z Dumaja, da mu pride strič lase. Ta „špas“ ga bo stal 600 K.

Polje, polno zlata, so našli v Ameriki trije meščanje iz Šeridana. Polje se nahaja ob gorovju Big Horn.

Raje v smrt nego v semenišče. — V torek popoldne se je poskušal ubiti sin peštanskega nadlogarja Auerbacha. Mladenč se je ubodel v srce in si zadal smrtno rano. Storil je pa zato, ker so ga roditelji hoteli dati v duhovsko semenišče v Ostrogon. Mladenč je izjavil: „Raje hočem umreti nego pa za duhovnika“.

Tatvina v Newjorku. — Odvetnik Aynar v Newjorku je odšel na počitnice v Kanado ter pustil svojo hišo v varstvu policije. V hišo pa so se ukrali trije tatovi ter bivali tam cel teden. Popili in pojedli so vse, kar je bilo dobrega za pod zobe in za grlo v hiši, porabli pa so tudi vse razne dragocenosti v veliki vrednosti.

Želodečne in črevesne bolezni dojenčkov žugajo otrokom posebno v poletnem času, ko se hrana, posebno mleko najraje pokvari. Pred črevesno boleznijo obvaruje otroke Kufekejeva

moka, katera sama ostane nespremenjena ter deluje na mleko v želodčnem črevesu da se pravilno pretaka, kakor tudi obvaruje pred črevesnim vrenjem. Otroci, kateri so vzgojeni s Kufekejevo

moko, večinoma ne poznajo želodčnih črevesnih bolezni. Za otroke, kateri trpè na tej bolezni je jako priporočljivo, da uživanje

mleka opustijo oziroma omejijo ter se jih vzgaja le s Kufekejevo moko, katera je za otroke izključno najboljša hrana.

Naznanilo.

Na mestni višji realki v Idriji se prične šolsko leto 1905/6 dne 18. septembra s sv. mašo v cerkvi pri sv. Trojici.

Vpisovanje v I. razred se vrši od 10.—15. septembra, in sprejemne izkušnje bodo dne 16. septembra.

V I., II., III., IV., in V. razred se bodo sprejemali učenci 15.—16. sept.

Učenci, ki hočejo vstopiti v pripravljani razred, naj se oglašé 14. sept.

Redni pouk se začne 19. sept. ob 8. dop. Na idrijski mestni višji realki ne plačujejo učenci nobene sprejemnine niti drugih denarnih prispevkov; tudi ni na zavodu nobene šolnine.

Ravnateljstvo mestne višje realke v Idriji.

Mlinski stroji in priprave na prodaj.

Radi obnovitve ajdovskega valjčnega mlina se prodajo sledeči stroji:

2 okrogli siti (Rundsichter) od Hörde & Co., 3000×600 stoječi (dobro ohranjeni).

4 valjice (Cylinder) 2800×750 viseče s prednjim delom

2	1700 × 700	«	«	«
2	3500 × 900	«	«	«
1	3900 × 800	«	«	«
1	3600 × 850	«	«	«
2	3800 × 950	«	«	«
1	3700 × 950	«	«	in polžem
1	3000 × 850	«	«	«
3	2600 × 700	«	«	«

1 centrifugalno sito (Zentrifugalsichter) »Saturn« od Hörde & Co. stoječe št. III.

1 dvojnati phalni stroj (Stossmaschine) dvoveterni.

1 ščetni stroj otrobov (Kleienbürstenmaschine).

1 izprašnica (Sägestauber).

3 odihala (Aspirateure).

1 zdrobočistilnik (Griesputzmaschine) pat. Haggenmacher št. IV.

1 prahočistilnica (Dunstputzmaschine).

1 »Schrottstühl« od Ganz & Co. 4 valjice 300×150 z rezervnimi valjicami.

1 izmlelni stroj (Ausmahlstuhl) od A. Bühler, 2 valjici 500×220.

1 osla (Spitzstein) 40".

1 »Wegmanstuhl« iz porcelane, 4 valjice 350×220.

1 ščetni stroj (Bürstenmaschine) (Troop) št. 0.

1 trijer No. II. od Heid z ventilacijo, popolnoma nov.

Posamezne dele si vsakdo lahko tukaj ogleda ter se oddajo lo proti gotovini. Cene po dogovoru.

Valjčni mlin W. Jochmann
v Ajdovščini.

Narodni kolek' koleke, poštne znamke in vse poštne vrednostnice prodaja Knjigarna A. Gabršček.

Gorica ♦ Gorica
Hôtel
„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Išče se učenca

za

fotografsko stroko.

Na lov pové upravništvo.

Meblovana soba

s prostim vhodom v I. nadstr. in jedno

stanovanje

z dvema sobama, predsobo in kuhinjo v IV. nadstr.

se oddá.

Več se izve v Semeniški ulici št. 16. I. nadstr. dopoldne.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih. — umetniške vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev. — Nabožne slike slovečih slikarjev. — Francoske, angleške in amerikske gravure velike umetniške vrednosti v okvirjih po želji odjemnikov.

Razstava slik v I. nadstropju, v prostorih tiskarne.

Knjižarna in trg. vina z umetninami

A. Gabršček v Gorici.

Zemljevid

poknežene grofije Goriško in Gradiško s
Prstom in okolico
narisal E. Bombig

izdala in založila Slovanska knjigarna
A. Gabršček v Gorici.

Nategnjen na platnu s palicama zgoraj in spodaj (obseg 90×130 cm) s poštino vred K 9.—

Isti zemljevid ukusno opremljen z oglasi narodnih tvrdk, tudi na platnu in s palicama, s poštino vred K 5.—

ZBORI

možki in mešani.

ŠEST MOŠKIH ZBOROV, uglasbil Anton Nedvč. 1. Pevčeva molitev. — 2. Ljubezen in pomlad. — 3. Lahko noč. — 4. Planinsko dekle. — 5. Popotna pesem. — 6. Pri poroki. (G. M. 1889.) K 1-10

OSEM MOŠKIH ZBOROV, uglasbil Anton Nedvč. 1. Zastaveniška (kantata). — 2. Po nočni pozdrav. — 3. Ne zabi me. — 4. Podoknica. — 5. Ko gledam ti v oči. — 6. Dekletu. — 7. Nagrobna pesem. — 8. Avstrija moja. (G. M. 1891.) K 1-10

SEDEM MOŠKIH GLASOV, uglasbil P. Hugolin Sattner. 1. Zjasni zvezde mu temné! — 2. Kakor nekdanj (čvetospev). — 3. Pogled v nedolžno oko. — 4. Za dom med bojni vrom. — 5. Zdravljica. — 6. Veseli zbor. — 7. Na planine (Partitura s štirimi glasovi. (G. M. 1894.) K 2-50

NA VRELU BOSNE. Velik možki zbor. Uglasbil F. S. Vilhar. (G. M. 1900.) K 1-60

NAPEVI ZA ČVETERO IN PETERO MEŠANIH GLASOV, zložil P. Hugolin Sattner. 1. Nazaj v planinski raj. — 2. Po zimi iz šole. — 3. Studenčku. — 4. Majniku v pozdrav. — 5. Detetu. — 6. Opomin k petju. (G. M. 1888.) K 0-70

NAPEVI ZA 4 IN 5 GLASOV, zložil Anton Nedvč. 1. Oblakom. — 2. Na goro. — 3. Nazaj v planinski raj! (G. M. 1887.) K 0-70

NAPEVI ZA 4 IN 5 MEŠANIH GLASOV, zložil Anton Foerster. 1. Ah, ni li zemljica krasna? — 2. Domovina. — 3. Naše gore. (G. M. 1887.) K 0-70

TRIJE MEŠANI ZBORI, uglasbil Anton Nedvč. 1. Naša zvezda. — 1. Veseli pastir. — 3. Vijolčin vonj. (G. M. 1891, XXII.) K 1-10

TRIJE MEŠANI ZBORI, uglasbil Stanko Pirnat. 1. Naša zvezda. — 2. Bog je moj ščit. — 3. Oblaku (6-glasen mešan zbor). (G. M. 1898, XXVIII.) K 1-30

DVA MOŠKA IN DVA MEŠANA ZBORA. 1. Občutki, možki zbor s samospevom za bariton, zložil Jakob Aljaž. — 2. Pomlad in jesen, možki čvetospev, zložil Stanko Pirnat. — 3. Kitica, mešan čvetospev, zložil Anton Foerster. — 4. Žalost, osméroglasen mešan zbor, zložil Stanko Pirnat. (G. M. 1895, Partitura s 6 glasovi.) K 3-10

DVA MEŠANA ZBORA, uglasbil P. Hugolin Sattner. 1. Vrbica. — 2. Naša pesem. (Partitura in glasovi.) (G. M. 1898, XXIX.) K 1-30

VZPOMLADNA PESEM, velik mešan zbor, uglasbil Stanko Pirnat. Partitura in glasovi (G. M. 1898, XXVII.) K 2-10

LJUBICA. Mešan zbor, zložil Anton Foerster. (Partitura in glasovi.) (G. M. 1894, XXV.) K 1-70

VENEC VODNIKOVIH IN NA NJEGA ZLOŽENIH PESMIJ, za možki, mešani zbor, samospeve, — s klavirjem. Druga izdaja. Uglasbil Anton Foerster. (G. M. 1894.) K 2-10

MAT. HUBAD. a) Slovenske duhovne pesmi iz 16. in 17. stoletja. (Mešani zbori.) — b) Slovenske narodne pesmi. — 1. Rožmarin. — 2. Sem slovenska deklica. — 3. Srečno, srečno ljubca moja. — 4. Čukova ženitev. — 5. Bom šel na planine. — 6. Potkan ples. (Mešani zbori. Partitura in zbori.) (G. M. 1900, XXXI.) K 3-20

SLOV. NARODNE PESMI, harmonizoval in za koncert priredil Mat. Hubad. 1. Stoji, stoji tam Beligrad. — 1. Ko b' sodov ne b' lo. — 3. Zmrlaj vesel. — 4. Lovska. — 5. Je pa davi slan'ca padla. — 6. Prišla je miška. — 7. Luna sije. — 8. Bratci veselji vsi. — 9. Ljubca povej, povej! — 10. Škrjanček poje, žvrgoli. (G. M. 1894.) K 2-50

SLOVENSKE NARODNE PESMI, za koncert priredil Stanko Pirnat, besede uredil prof. Ant. Stritof. 1. Miličino slovo. — 2. Delaj, delaj dekle pušeljce. — 3. Bom šel na planince. — 4. Na Gorenjskem je letno. — 5. Po noč' budin. — 6. Kak lušno je po let. — 7. Bog je stvaril zemljico. — 8. Kadar boš na rajžo šel. — 9. Zvedel sem nekaj novega. — 10. Kukavica. — 11. Glej, glej, kak' mimo gre. — 12. Jaz pa pojdem na Gorenjsko. — Večinoma so mešani zbori. (Sch.) K 2-40

33 MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV, uredil Matej Hubad. — To je velik zbornik dovršenih večjih ali manjših skladb, primernih za vse možne prilike. (G. M. 1903.) K 8-20

JADRANSKI GLASOVI. Zbirka možkih zborov in čvetospevov, zložil Anton Hajdrih. 1. Slava Slovincem. — 2. Mladini. — 3. Cerkvica. — 4. Pod oknom. — 5. Lahko noč. — 6. Slovo od lastovke. — 7. Jadransko morje. — 8. Nisem Nemece, dekle lepo. — 9. V tihli noči. — 10. Pri oknu sva molče slonela. — 11. Zagorski zvonovi. — 12. Mornarjeva tožba. (G. M.) K 3-10

GORSKI ODMEVI. Zbirka možkih zborov in čvetospevov, uglasbil Janez Lahacnar. 1. Mi vstajamo. — 2. Moja domovina. — 3. Bratje, v kolo se vstopimo. — 4. Napitnica. — 5. Slovan na dan. — Lovčovo slovo. — 7. Z vencem tem ovenčan Slavo. — 8. Vinski hram. — 9. Dijaška. — 10. Naša zvezda. — 11. Lahko noč. SLOV. NARODNE PESMI (mala oblika)

1. Zbirka Malenšek-Gerbic, 17 pesnij (G. M.) K 0-24
2. Martin Bajuk, 35 pesnij. (G. M.) K 1—
3. Janko Zirovnik, I. zvezek, 50 pesnij, vezano K 1-20
b) II. zvezek, 30 pesnij K 1—

Dr. HENRIK TUMA, odvetnik v Gorici

naznanja, da je

preselil svojo pisarno

iz ulice Treh Kraljev (v. a. Tre Rē) št. 9
v isto ulico št. 16.

VABILO

na

OBCNI ZBOR

„Krojaške zadruga“ v Gorici

registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši v četrtek dne 21. septembra 1905. ob 10¹/₂ uri zjutraj
v prostorih „Goriške zveze“, ulica Vetturini št. 9, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo in računski sklep za l. 1904;
2. Sprememba pravil;
3. Volitev načelnstva in nadzorstva;
4. Slučajnosti.

Računski sklep je razpoložen na ogled članom v uradu „Centralne
posojilnice“ v Gorici.

ODBOR.

A. Bisail & Co

Gorica – Gosposka ulica št. 6 – Gorica

Velika zaloga

manufakturnega blaga

v veliki izbiri in nizkih cenah.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4¹/₂ %, — večje, stalno naložene najmanj na jedno
leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz
gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali
mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih
letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.058.400
b) vplačani	319.684
Dana posejila	1.909.302
Vloge	1.991.340

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne
pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti,
da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki
potrebi do domače tvrde

J. ZORNIK – Gorica

sedaj Gosposka ulica štv. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke
perila in ovratnice za gospode, solčnikov, dežnikov, svil, modercev, pred-
pasnikov, pasov itd.

— Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače. —

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta oljkega olja

Jedino olje

Srednje vrste à 32 kr. liter	
fine	36
iz Istre	40
Corfu	48
Bari	56
Molfette	64
Provence	72
Monte	
S. Angelo	80
Luke	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5,
10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler
jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filižalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške
plince, pletice itd.

V bližini bodoče postaje
Sv. Lucija-Tolmin

(Bohinjska železnica)

se proda po nizki ceni hiša — sezi-
dana pred 2 leti — z dvema stanovanji in
pripadajočimi prostori in vrtom. Resni
ponudniki si lahko ogledajo hišo ter
opozorijo prej gradbeno podjetje bratov
Redlich in Berger v Tolminu. Na željo
se pošlje tudi obris in točen opis
poslopja.

A. vd. Berini – Gorica

Šolaka ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najbolj trd iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K — 56, — 64, — 72, — 80, — 88,
— 96, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2-

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštno prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do
popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno
Pravi viniki kis in navaden. Zaloga mila in avo.

Cene zmerno.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

— Priporoča —

se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostit ali finih
iz kraškega kamna najbolj vrste za 15 K in više.

Srečena in izdele vsakovrstne kamno-
seške in v strgarske stroke spadajoča
dela po prav zmernih cenah.

Za gg. učitelje!

Izšel je lično vezan, jako praktičen

učiteljski koledar

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega
osebja na Kranjskem, južnem Štajerskem
in Primorskem, z osebnim staležem
kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva
in z ročnim zapisnikom za šolsko
leto 1905/06. Sestavil učitelj v Ljubljani.

Cena: Za 75 učencev 70 v., za 100 učencev 80 v.,
za 125 učencev 90 v., za 150 učencev 1 K.

Naroča se pri založniku in tiskarju
Iv. Pr. Lampretu v Kranju.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Praščík,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mno-
gobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.